

ACCIONS PER LA SOSTENIBILITAT

Com contribuïm a una Barcelona més sostenible?

1. DADES DE L'ORGANITZACIÓ

Nom: UNIVERSITAT DE BARCELONA (UB)

Breu descripció:

La UB, com a institució encarregada de prestar el servei públic d'ensenyament superior, mitjançant la docència, l'estudi i la recerca, té també la responsabilitat de dur a terme la seva tasca de forma sostenible, participant activament i potenciant el desenvolupament social i econòmic sense contribuir al deteriorament ambiental ni a l'esgotament dels recursos naturals.

Per donar compliment a aquesta responsabilitat la UB no parteix de zero, ja que al llarg de les darreres dècades i, especialment els últims anys s'han dut a terme nombroses iniciatives en la línia de la sostenibilitat tant individualment per part dels membres de la comunitat universitària més compromesos amb el medi ambient, com des de la pròpia institució a través dels òrgans de govern i les unitats administratives amb competències en aquest àmbit.

Es tracta d'un pla que combina accions a curt termini, de fàcil implantació i resultats gairebé immediats, amb actuacions de llarg abast, que inicialment permetran només sembrar una llavor, els resultats de la qual es veuran reflectits durant dècades. Són tan importants els primers com els segons, ja que uns visualitzen en el dia a dia que l'esforç per millorar el nostre comportament ambiental dóna els seus fruits i altres fixen la sostenibilitat de forma perdurable en el temps.

El **Pla de Sostenibilitat 2011-2016** és només el primer pas en la integració del compromís ambiental i social en l'activitat de l'UB.

Comptant amb l'experiència adquirida al llarg dels darrers anys mitjançant la implantació d'accions dirigides a reduir l'impacte ambiental de la institució, i amb la voluntat de seguir avançant amb un major grau de compromís, la UB enceta així un procés d'orientació estratègica vers la sostenibilitat.

El Pla de Sostenibilitat es desenvolupa prenent com a referència els següents principis orientadors:

- consolidar la presència de la sostenibilitat en la docència i la recerca;
- integrar el component ambiental i el desenvolupament sostenible en l'activitat de gestió;
- fer partícip tota la comunitat universitària del procés de sostenibilitat institucional;
- projectar els principis, valors i accions de sostenibilitat universitària al nostre entorn social i territorial.

Complementàriament, aquests principis es troben sotmesos a la visió de la sostenibilitat universitària com un element transversal, que requereix afrontar la integració del component ambiental com a valor en la presa de decisions de la institució en els marcs social i econòmic, i adoptar una visió sistèmica tant en els àmbits de l'activitat que li és pròpia (docència, recerca i gestió), com en la seva interacció amb la societat.

El Pla de sostenibilitat de la UB es guia en la seva definició i execució pels següents objectius estratègics:

- reduir l'impacte ambiental de la institució en tots els seus àmbits d'actuació,
- millorar l'eficiència en el consum energètic i dels recursos naturals;
- integrar els valors i principis de la sostenibilitat en la presa de decisions i incorporar bones pràctiques ambientals a tots els nivells de la institució;

- fomentar i seguir duent a terme projectes en l'àmbit de la sostenibilitat, que ajudin a exercir una acció exemplificadora tant a la pròpia UB com a d'altres administracions públiques i entitats privades.

Per a cadascuna de les línies estratègiques en què s'estructura el pla es defineixen objectius específics que s'assoleixen mitjançant la implantació de les mesures previstes.

Línies estratègiques:

1. **Conservació i divulgació de valors naturals.** Es realitzaran 8 accions amb l'objectiu d'incorporar criteris de sostenibilitat en relació als espais verds, apropar el patrimoni natural de la UB a la comunitat universitària i a la societat, i promoure les activitats docents i investigadores relacionades amb la conservació i divulgació de valors naturals.
2. **Ordenació territorial, adequació dels espais i construcció sostenible.** Es realitzaran 8 accions amb l'objectiu de reduir l'impacte ambiental dels edificis i instal·lacions al llarg de la seva vida útil, informar sobre els criteris de sostenibilitat que s'apliquen als edificis, i promoure la investigació docent i investigadora dels edificis.
3. **Mobilitat.** Es realitzaran 21 accions amb l'objectiu d'elaborar els plans de mobilitat del Campus, promoure la utilització de la bicicleta com a mode de transport universitari, desincentivar la utilització del vehicle privat i millorar la utilització dels vehicles propis, treballar amb les administracions competents per promoure la mobilitat sostenible a l'entorn universitari, reduir el nombre de desplaçaments i les necessitats de mobilitat, millorar la informació sobre mobilitat sostenible, i reduir les barreres arquitectòniques.
4. **Qualitat ambiental.** Es realitzaran 10 accions amb l'objectiu de contribuir a millorar la qualitat de l'aire de l'entorn universitari, minimitzar les emissions de contaminació a les aigües residuals, i incorporar criteris de compra verda.
5. **Energia i recursos naturals.** Es realitzaran 22 accions amb l'objectiu d'integrar la gestió d'energia i recursos en l'activitat de la institució, sensibilitzar sobre l'ús responsable de l'energia i els recursos naturals, facilitar el control i seguiment del consum d'energia i els recursos naturals, integració de les energies renovables als edificis, i implantar mesures d'estalvi en el consum d'energia i recursos.
6. **Residus.** Es realitzaran 19 accions amb l'objectiu de reduir la quantitat i la perillositat dels residus generats, participar en les xarxes socials existents per a la definició del model de Residu Zero i millorar la gestió dels residus.
7. **Comunicació i sensibilització.** Es realitzaran 12 accions amb l'objectiu de definir i comunicar normes i criteris de sostenibilitat, promoure la participació de la comunitat universitària en l'elaboració i implantació del pla de sostenibilitat, integrar la sostenibilitat en l'estratègia de comunicació institucional.
8. **Cooperació i voluntariat.** Es realitzaran 11 accions amb l'objectiu de promoure la col·laboració amb entitats i organismes que comparteixen interessos comuns en l'àmbit de la sostenibilitat, impulsar la cooperació en sostenibilitat a través del campus d'excel·lència internacional, afavorir la potenciació del teixit associatiu universitari a l'entorn de la universitat.
9. **Sostenibilització curricular i formació en sostenibilitat.** Es realitzaran 9 accions amb l'objectiu millorar la integració de la sostenibilitat als ensenyaments com a procés de millora contínua i facilitar formació en bones pràctiques.
10. **Recerca en sostenibilitat.** Es realitzaran 8 accions amb l'objectiu de millorar la integració de la sostenibilitat a l'activitat de recerca que es du a terme i promoure la relació universitat, societat i empresa en l'àmbit de la recerca en sostenibilitat i medi ambient.

Dades de contacte:

Universitat de Barcelona
Oficina de Seguretat, Salut i Medi Ambient (OSSMA)
Adolf Florensa, 8
08028 Barcelona
934034502

ossma@ub.edu

Data de signatura del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022: desembre 2012

2. ACTUACIONS DESTACADES

Listat de les actuacions i relació amb els objectius del [Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat](#).

Nom de l'actuació	Objectiu CCS
1. Desenvolupar activitats de promoció i incorporar informació sobre valors naturals dels nostres espais verds als formats de comunicació interna i externa ja existents	1.4 i 1.8
2. Aprovar i aplicar un document tècnic de criteris d'edificació sostenible en edificis de nova construcció	2.3 i 4.4
3. Constituir la taula de mobilitat a cada Campus	2.5
4. Dotació d'aparcaments de bicicletes segurs a tots els edificis	2.6
5. Implantar una plataforma web per compartir cotxe per a la comunitat universitària	2.9, 3.1 i 5.4
6. Instar l'Ajuntament de Barcelona per pacificar el trànsit establint zones 30 als vials principals i zones de vianants o de prioritat invertida als vials secundaris del campus	2.5
7. Establir l'obligatorietat de venda de cafè de comerç just a tots els bars i màquines automàtiques	3.5, 5.4 i 5.5
8. Incorporar productes d'agricultura ecològica i/o de comerç just a serveis de restauració i màquines automàtiques	3.5, 5.4 i 5.5
9. Incorporar valors ambientals i productes alternatius ambientalment correctes al catàleg de compres UB	5.4 i 5.5
10. Definir i implantar processos efectius per garantir el compliment de les obligacions en matèria de sostenibilitat fixades als plecs dels concursos públics vigents	5.5
11. Crear la figura del gestor energètic (Acord GOV/104/2007)	10.4
12. Implantar un sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR) als serveis de restauració i màquines de venda automàtica de begudes	5.8
13. Coordinar, en col·laboració amb la UPC, la Xarxa d'Universitats Residu Zero per a la promoció i la implementació d'aquest model	5.8
14. Impulsar l'intercanvi d'estudiants entre universitats catalanes en la realització d'accions de sostenibilitat.	6.3
15. Afavorir la creació de càtedres d'empresa en temes de sostenibilitat	8.9

1. Desenvolupar activitats de promoció i incorporar informació sobre valors naturals dels nostres espais verds als formats de comunicació interna i externa ja existents

Breu descripció:

Desenvolupar activitats de promoció i incorporar informació sobre valors naturals dels nostres espais verds als formats de comunicació interna i externa ja existents (LE-1.21).

Línia estratègica: conservació i divulgació dels valors naturals

Objectiu: apropar el patrimoni natural de la UB a la comunitat universitària i a la societat

Aquesta acció està formada per dues subaccions. Per una banda, preparar i incorporar informació sobre els valors naturals dels espais verds de la UB als formats de comunicació interna i externa ja existents (EspaiPDI, InfoPAS, MonUB, Revista La Universitat, Portal UB, UBTV). Es difondrà primerament la informació bàsica i posteriorment s'aniran afegint estudis més concrets que vagin realitzant investigadors de la UB.

Per l'altra, i a fi de fer arribar aquesta informació a més membres de la comunitat i al nostre entorn social i territorial, realitzar activitats que promocionin aquests valors. Aquestes activitats poden ser exposicions, visites, xerrades, etc.

Fases:

- Contacte amb PDI que pugui desenvolupar recerca en els valors naturals dels espais verds de la UB.
- Recerca d'informació sobre valors naturals dels espais verds (bibliografia, treball de camp, consulta a experts).
- Disseny d'una proposta d'informació bàsica sobre els valors naturals d'aquests espais verds.
- Incorporació de la informació als portals web i altres formats de comunicació existents.
- Incorporació de la informació a les pantalles informatives dels centres.
- Disseny de proposta d'activitats de promoció dels valors naturals dels espais verds, i disseny del material de difusió d'aquestes (pòsters, díptics).
- Realització de les activitats de promoció.

No es preveu contractació específica. S'ha de buscar el suport d'investigadors que, de forma voluntària, participin en l'elaboració promovent els seus projectes. Els costos derivats del material que sigui necessari pel desenvolupament de les activitats de difusió, especialment si es genera documentació en format paper (pòsters, tríptics) o si es generen exposicions (disseny gràfic, impressió i tasques de transport, muntatge i desmuntatge).

Indicadors de seguiment:

Nombre d'activitats de promoció dels valors naturals dels espais verds realitzades per curs acadèmic.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: continuat

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 1.4 i 1.8

2. Aprovar i aplicar un document tècnic de criteris d'edificació sostenible en edificis de nova construcció

Breu descripció:

Aprovar i aplicar un document tècnic de criteris d'edificació sostenible en edificis de nova construcció (LE-2.11).

Línia estratègica: ordenació territorial, adequació dels espais i construcció sostenible.

Objectiu: reduir l'impacte ambiental dels edificis i instal·lacions al llarg de la seva vida útil.

El disseny i la construcció dels edificis són fases essencials per assegurar que aquests minimitzin el consum d'energia i recursos naturals durant desenes d'anys. Els edificis de nova construcció de la UB hauran de seguir els criteris d'edificació sostenible fixats i aprovats per l'Equip de Govern, ampliant les obligacions que estableix la normativa vigent. Aquesta acció permetrà un estalvi d'energia important i al llarg del temps, doncs l'edificació sostenible assegura la qualitat ambiental i l'eficiència energètica d'un edifici durant tot el seu cicle de vida.

Fases:

- Recerca d'informació sobre edificació sostenible i determinació de criteris aplicables a la UB.
- Redacció preliminar del document.
- Presentació i discussió interna.
- Redacció de la versió definitiva.
- Aprovació institucional.
- Inclusió dels criteris als plecs de clàusules dels concursos públics per a edificis de nova construcció.
- Construcció d'edificis seguint els criteris d'edificació sostenible.

L'acció es durà a terme amb recursos humans propis, i per tant no es preveu contractació específica. Tampoc es preveuen costos materials, ja que el document es genera en format electrònic. La implantació dels criteris d'edificació sostenible poden generar un sobrecost en el projecte de construcció, que s'amortitza àmpliament al llarg de la vida útil de l'edifici.

Indicadors de seguiment:

Aprovació del document tècnic de criteris d'edificació sostenible.

Nombre d'edificis executats amb criteris d'edificació sostenible.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: 2012-2013

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 2.3 i 4.4

3. Constituir la taula de mobilitat a cada Campus

Breu descripció:

Constituir la taula de mobilitat a cada Campus (LE-3.12).

Línia estratègica: mobilitat.

Objectiu: elaborar els plans de mobilitat del Campus.

Una taula de mobilitat és un òrgan de participació format per representants de totes les entitats i associacions implicades en la mobilitat d'una determinada àrea. L'objectiu de la seva constitució és, a partir de les diagnosi de mobilitat de cada entitat o associació, elaborar el pla de mobilitat conjunt de cada Campus.

En funció dels organismes i entitats que participin en la taula de mobilitat, el procés podrà ser liderat per la UB o per aquell que tingui competències en mobilitat a cada àmbit territorial (Ajuntament, Diputació o altres).

Per iniciar aquesta acció és imprescindible haver completat prèviament l'acció de dur a terme les diagnosi de mobilitat a tots els centres.

Fases:

- Identificació d'organismes i empreses instal·lades al Campus/centre, i d'entitats i associacions representatives de diferents sectors de la mobilitat.
- Contacte amb els organismes, empreses, entitats i associacions identificats.
- Designació de representants que participaran en la taula de mobilitat.
- Constitució de la taula de mobilitat.

Les tasques d'identificació i contacte amb organismes i entitats seran realitzades per personal propi, i fins a la constitució de les taules de mobilitat no hi ha costos associats de personal o material.

Indicadors de seguiment:

% de centres/campus de la UB on s'ha constituït la taula de mobilitat.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: 2013

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 2.5

4. Dotació d'aparcaments de bicicletes segurs a tots els edificis

Breu descripció:

Dotació d'aparcament de bicicletes segurs a tots els edificis (LE-3.21).

Línia estratègica: mobilitat.

Objectiu: promoure la utilització de la bicicleta com a mode de transport universitari.

Segons les necessitats detectades a l'actuació de dur a terme les diagnosis de mobilitat a tots els centres, o per sol·licituds degudament justificades de les administracions de centre, s'ampliaran, es modificaran o es crearan nous aparcaments de bicicleta segurs, instal·lant sempre el model en U invertida, i sempre que sigui possible en zones transitades i/o amb videovigilància. D'aquesta manera es pretén frenar els robatoris i incentivar l'ús de la bicicleta entre la comunitat universitària.

Fases:

- Detecció de necessitat d'ampliació o modificació d'aparcaments de bicicletes (actuació de dur a terme les diagnosis de mobilitat a tots els centres o sol·licitud del responsable de centre).
- Discussió de la proposta d'ampliació, modificació o nova implantació d'aparcaments de bicicleta amb el/s responsable/s del centre.
- Sol·licitud de pressupostos i contractació de l'actuació.
- Instal·lació de l'aparcament.

L'anàlisi de les necessitats d'aparcament s'integra en l'actuació de dur a terme les diagnosis de mobilitat a tots els centres i no comporta dedicació de recursos humans addicionals. Les obres d'ampliació, modificació o nova implantació dels aparcaments de bicicletes tindran costos associats tant materials com de mà d'obra, que dependran de la dimensió de l'aparcament i de la necessitat d'adaptació dels espais on s'ubiquin.

Indicadors de seguiment:

Nombre d'aparcaments de bicicleta instal·lats i/o substituïts.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: continuat

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 2.6

5. Implantar una plataforma web per compartir cotxe per a la comunitat universitària

Breu descripció:

Implantar una plataforma web per compartir cotxe per a la comunitat universitària (LE-3.31).

Línia estratègica: mobilitat.

Objectiu: desincentivar la utilització del vehicle privat i millorar la utilització dels vehicles propis.

Adhesió a alguna de les plataformes web per compartir cotxe existents, adreçada a tota la comunitat universitària. El servei consisteix en facilitar la trobada de persones interessades en compartir el vehicle privat a l'hora de fer un viatge cap o des d'un recinte de la UB, independentment de si es tracta de trajectes diaris o puntuals.

Fases:

- Estudi de mercat sobre plataformes web per compartir cotxe existents.
- Sol·licitud de pressupostos a proveïdors d'aquest servei.
- Valoració de les ofertes presentades i anàlisi de necessitats específiques de la UB.
- Selecció del proveïdor i contractació del servei.
- Difusió del servei de cotxe compartit.

L'acció és basa en la contractació externa a algun proveïdor de serveis de cotxe compartit. Es negociarà la possibilitat que el cost de manteniment anual estigui vinculat a la utilització real del servei. Per tal de reduir costos, es buscarà maximitzar la difusió interna aprofitant els circuits de comunicació propis.

Indicadors de seguiment:

Nombre d'usuaris de la plataforma web per compartir cotxe.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: 2012

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 2.9, 3.1 i 5.4

6. Instar l'Ajuntament de Barcelona per pacificar el trànsit establint zones 30 als vials principals i zones de vianants o de prioritat invertida als vials secundaris del campus

Breu descripció:

Instar l'Ajuntament de Barcelona per pacificar el trànsit establint zones 30 als vials principals i zones de vianants o de prioritat invertida als vials secundaris del campus (LE-3.43).

Línia estratègica: mobilitat.

Objectiu: treballar amb les administracions competents per promoure la mobilitat sostenible a l'entorn universitari.

Per definició un campus universitari ha de ser un entorn segur i agradable per als seus usuaris. Malauradament, el caràcter plenament urbà dels Campus de la UB ha donat lloc a espais destinats predominantment al vehicle privat, on el vianant i el passejant no troba a l'espai públic llocs per als quals transitar segur, gaudir de l'ambient universitari o descansar. Per tal que l'entorn universitari sigui més sostenible, es proposa dissenyar una proposta per pacificar el trànsit adreçada a l'Ajuntament de Barcelona. En termes generals, la proposta preveurà l'establiment de zones 30 als vials principals del Campus (la velocitat màxima de circulació és de 30 km/h), i zones de vianants o de prioritat invertida als secundaris (la circulació de vehicles queda restringida en favor dels vianants).

Fases:

- Diagnòstic de la situació: caracterització dels vials dels Campus i anàlisi d'alternatives de prioritització de circulació.
- Disseny d'una proposta de pacificació del trànsit als Campus de la UB.
- Presentació del projecte als representants dels ajuntaments i definició d'acords.

L'elaboració de la proposta es durà a terme amb recursos humans propis. Els acords que s'estableixin amb els ajuntaments amb competències en mobilitat comportaran costos d'execució que no s'inclouen en aquesta acció.

Indicadors de seguiment:

Elaboració de la proposta de pacificació del trànsit a tots els Campus.
% de vials pacificats a l'entorn dels centres de la UB.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: 2013

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 2.5

7. Establir l'obligatorietat de venda de cafè de comerç just a tots els bars i màquines automàtiques

Breu descripció:

Establir l'obligatorietat de venda de cafè de comerç just a tots els bars i màquines automàtiques (LE-4.31).

Línia estratègica: qualitat ambiental.

Objectiu: incorporar criteris de compra verda.

Per donar continuïtat al procés de sostenibilització del servei de restauració de la UB, s'estableix com a propera fita l'obligatorietat que el cafè dels bars sigui de comerç just, acció que ja ha estat implantada a les màquines automàtiques de venda de begudes calentes. El cafè de comerç just té en compte criteris ètics i ambientals que contribueixen en el desenvolupament sostenible dels països en vies de desenvolupament.

Fases:

- Elaboració de la proposta de servir cafè de comerç just als serveis de restauració en concessió existents a la UB.
- Incorporació com a criteri d'obligat compliment servir cafè de comerç just al plec de clàusules del proper concurs públic de concessió del servei de restauració.
- Control i seguiment del compliment d'aquest criteri.

L'acció s'integra en el plec del concurs públic del servei de restauració i no comporta costos addicionals. Cal valorar si el consum de cafè de comerç just té sobrecost respecte al cafè ordinari, i si és necessari actualitzar el preu màxim per cafè al plec per tal que no es vegi perjudicada la viabilitat del concurs i la concessió del servei.

Indicadors de seguiment:

Compliment de l'acció.

Quantitat anual de cafè de comerç just consumit als serveis de restauració.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: proper concurs

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 3.5, 5.4 i 5.5

8. Incorporar productes d'agricultura ecològica i/o de comerç just a serveis de restauració i màquines automàtiques

Breu descripció:

Incorporar productes d'agricultura ecològica i/o de comerç just a serveis de restauració i màquines automàtiques (LE-4.33).

Línia estratègica: qualitat ambiental.

Objectiu: incorporar criteris de compra verda.

Per tal de reduir l'impacte ambiental associat al consum de productes de restauració es pretén incrementar progressivament l'oferta de productes d'agricultura ecològica, que refusen l'ús d'adobs químics i de tractaments fitosanitaris, i de productes de comerç just, que tenen en compte criteris ètics a més dels ambientals. Incrementant progressivament la presència d'aquests productes el consum a la UB esdevindrà més responsable en ambdós sentits.

Fases:

- Estudi previ de la presència de productes d'agricultura ecològica i/o comerç just als bars i màquines automàtiques de la UB.
- Elaboració de la proposta de servir cafè de comerç just als serveis de restauració en concessió existents a la UB.
- Incorporació com a criteri d'obligat compliment oferir, com a mínim, un producte d'agricultura ecològica i/o comerç just (que no sigui cafè) al plec de clàusules del proper concurs públic.
- Incorporació com a criteri de valoració l'oferta d'altres productes d'agricultura ecològica i/o comerç just al plec de clàusules del proper concurs públic.
- Control i seguiment del compliment d'aquest criteri.

L'acció s'integra en el plec del concurs públic del servei de restauració i no comporta costos addicionals. Cal valorar si els productes d'agricultura ecològica o de comerç just tenen sobrecost respecte als ordinaris, i si és necessari actualitzar els preus màxims al plec per tal que no es vegi perjudicada la viabilitat del concurs i la concessió del servei.

Indicadors de seguiment:

% de famílies de productes consumits als bars de la UB que disposen d'una alternativa d'agricultura ecològica o comerç just.

Quantitat de productes d'agricultura ecològica o comerç just que es consumeixen als bars de la UB.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: proper concurs

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 3.5, 5.4 i 5.5

9. Incorporar valors ambientals i productes alternatius ambientalment correctes al catàleg de compres UB

Breu descripció:

Incorporar valors ambientals i productes alternatius ambientalment correctes al catàleg de compres UB (LE-4.36).

Línia estratègica: qualitat ambiental.

Objectiu: incorporar criteris de compra verda.

Per tal de proporcionar alternatives de compra sostenible als treballadors de la UB, s'incorporaran al Catàleg de Copres UB productes alternatius ambientalment correctes que siguin econòmicament competitiu amb els tradicionals. Aquests productes seran fàcilment identificables per tal de guiar els consumidors en una compra més responsable i sostenible.

Fases:

- Anàlisi de productes als catàlegs dels proveïdors homologats i al Catàleg de Compres UB i determinació de valoració ambiental dels productes.
- Identificació al Catàleg de Compres UB dels productes menys sostenibles i elaboració d'un llistat d'alternatius per a cadascun.
- Selecció dels productes ambientalment correctes que cal incorporar al Catàleg de Compres UB.
- Incorporació de les valoracions ambientals i dels productes sostenibles alternatius a la base de dades del Catàleg de Compres UB.
- Difusió dels productes ambientalment correctes incorporats al Catàleg de Compres UB.

L'acció es durà a terme amb recursos humans propis, i la difusió per mitjans electrònics sense producció de material en paper.

Indicadors de seguiment:

Incorporació d'identificació de productes sostenibles al Catàleg de Compres UB.

% de categories de productes del Catàleg de Compres UB que disposen d'alternatives ambientalment correctes.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: 2013

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 5.4 i 5.5

10. Definir i implantar processos efectius per garantir el compliment de les obligacions en matèria de sostenibilitat fixades als plecs de concursos públics vigents

Breu descripció:

Definir i implantar processos efectius per garantir el compliment de les obligacions en matèria de sostenibilitat fixades als plecs de concursos públics vigents (LE-4.38).

Línia estratègica: qualitat ambiental.

Objectiu: incorporar criteris de compra verda.

Per tal de garantir que es compleixen les obligacions en termes de sostenibilitat que figuren als plecs de condicions dels concursos públics de prestació de serveis o concessions d'exploració, es posaran en marxa sistemes de control i seguiment que permetin avaluar-ho, detectar incompliments i aplicar les sancions previstes a tal efecte.

Fases:

- Incorporar al blog del pla de sostenibilitat un espai on la comunitat universitària pugui consultar les condicions de prestació del servei, i comunicar l'incompliment de les clàusules de gestió ambiental del concessionaris.
- Elaborar un procediment de revisió del compliment de les clàusules en sostenibilitat.
- Dur a terme les revisions periòdiques que estableixi el procediment.
- Elaborar informes en cas de no conformitat amb les clàusules en sostenibilitat fixades als plecs, o com a resultat d'una comunicació d'incompliment aportada des del blog del pla de sostenibilitat.
- Aplicació del procediment sancionador previst als plecs en cas d'incompliment de les clàusules en sostenibilitat.

L'acció és procedimental i es durà a terme amb dedicació dels recursos humans propis.

Indicadors de seguiment:

% de no conformitats detectades en les revisions periòdiques del compliment de clàusules en sostenibilitat als plecs de concursos públics.

Nombre d'incompliments de clàusules comunicats al blog del pla de sostenibilitat.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: 2013

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 5.5

11. Crear la figura del gestor energètic (Acord GOV/104/2007)

Breu descripció:

Crear la figura del gestor energètic (Acord GOV/104/2007) (LE-5.15).

Línia estratègica: energia i recursos naturals.

Objectiu: integrar la gestió d'energia i recursos en l'activitat de la institució.

Fruit de l'Acord GOV/104/2007 de la Generalitat de Catalunya, pel qual es va aprovar el desenvolupament del Programa d'estalvi i eficiència energètica dels edificis i equipaments de la pròpia Generalitat, es va establir com a obligatori per a aquesta institució el nomenament d'un gestor energètic. El seu objectiu ha de ser optimitzar de manera sistemàtica i contínua el consum energètic dels edificis.

L'acció preveu crear aquesta figura a la UB, bé amb la contractació d'una persona o assignant aquesta funció a un treballador que compleixi amb el perfil requerit per a aquesta tasca.

Fases:

- Elaboració del perfil professional del gestor energètic (requisits, sou, tasques, competències, àmbit de treball, dependència orgànica, etc.).
- Establiment de la solució de contractació més adient.
- Formalització del contracte del gestor energètic (si s'escau).
- Formació del gestor energètic.

El cost de l'acció dependrà de la solució de contractació escollida (reassignació de tasques a un treballador de la UB, modificació del perfil d'un lloc de treball existent, nova contractació, o altra que es determini). La formació del gestor energètic serà necessària en cas que la persona que assumeixi aquesta funció no disposi de formació específica o experiència en aquest àmbit.

Indicadors de seguiment:

Creació de la figura del gestor energètic.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: 2013

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 10.4

12. Implantar un sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR) als serveis de restauració i màquines de venda automàtica de begudes

Breu descripció:

Implantar un sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR) als serveis de restauració i màquines de venda automàtica de begudes (LE-6.14).

Línia estratègica: residus.

Objectiu: reduir la quantitat i la perillositat dels residus generats.

Un sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR) és un sistema de gestió de residus que dóna valor a cada envàs de begudes (llaunes, ampolles de plàstic o vidre i brics) com a incentiu al consumidor per tal que sigui retornat i així incrementar la recuperació. El consumidor paga una fiança prèvia que incrementa el preu inicial del producte (per exemple 0.20€), la qual li és retornada quan entrega l'envàs buit. En cas que no el torni, els diners esdevenen un suport al finançament del sistema. També es poden obtenir ingressos per la venda dels materials recuperats o per la publicitat adherida a les màquines de retorn. Aquest sistema té una eficiència molt superior als contenidors de recollida selectiva, ja que s'assoleixen proporcions de recuperació d'envasos superiors al 90%. Per garantir que no s'aporten envasos que no hagin estat venuts a la UB, els envasos de les màquines de venda automàtica porten un codi identificador i les màquines de retorn tenen un lector que les identifica i rebutja les externes.

Fases:

- Determinació dels espais més idonis per a la ubicació de les màquines de retorn.
- Incorporació de les característiques del sistema SDDR al plec del proper concurs de venda automàtica de begudes fredes.
- Convocatòria i adjudicació del concurs.
- Implantació de les màquines de retorn i posada en funcionament del SDDR.
- Disseny i producció del material informatiu sobre el SDDR.
- Difusió del SDDR a la comunitat universitària.

La inclusió del SDDR només requereix recursos humans de la UB per a les tasques de definició de les característiques del sistema i la seva inclusió al plec, així com la determinació dels llocs on s'ubicaran les màquines de retorn. L'adquisició de les màquines de retorn pot comportar una reducció del cànon que l'adjudicatari pagui a la UB pel concurs, però aquest es diferirà al llarg del període d'adjudicació i es pot compensar en part pels ingressos procedents dels envasos no retornats, per la venda dels materials recuperats o per la publicitat adherida a les màquines de retorn.

Indicadors de seguiment:

Nombre de màquines de retorn instal·lades.

Nombre d'envasos recuperats/Quantitat de residus d'envasos recuperats.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: proper concurs

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 5.8

13. Coordinar, en col·laboració amb la UPC, la Xarxa d'Universitats Residu Zero per a la promoció i la implementació d'aquest model

Breu descripció:

Coordinar, en col·laboració amb la UPC, la Xarxa d'Universitats Residu Zero per a la promoció i la

implementació d'aquest model (LE-6.22).

Línia estratègica: residus.

Objectiu: participar en les xarxes socials existents per a la definició del model de Residu Zero.

La Xarxa d'Universitats Residu Zero, coordinada per la UB i la UPC, és el grup d treball format per les universitats catalanes que col·laboren amb les activitats de l'Estratègia Catalana Residu Zero. La Xarxa té com a objectiu esdevenir un espai per compartir les experiències en prevenció de residus i desenvolupar projectes com ara la realització de plans de prevenció universitaris, potenciar la col·laboració amb empreses, municipis i entitats per donar resposta a les demandes de recerca Residu Zero, o divulgar la potencialitat de recerca universitària en Residu Zero.

Fases:

- Consolidar la Xarxa d'Universitats Residu Zero incrementant el nombre d'universitats representades i establint reunions periòdiques.
- Integrar les experiències i bones pràctiques Residu Zero de les universitats a l'espai de l'ECRZ que ha de crear l'ARC.
- Reforçar el contacte amb màsters i doctorats relacionats amb l'àmbit Residu Zero per obrir vies de desenvolupament de treballs sobre el tema.
- Definir una fitxa o formulari per a la incorporació de les demandes de recerca Residu Zero.
- Fer el seguiment de la col·laboració entre universitats i les entitats que fan demandes de recerca Residu Zero.

La col·laboració amb la Xarxa d'Universitats Residu Zero no comporta costos addicionals ja que les tasques a desenvolupar s'inclouen en l'activitat del personal propi implicat en l'acció (tècnics de l'OSSMA, i participació puntual d'altres unitats).

Indicadors de seguiment:

Nombre de demandes de recerca rebudes per la Xarxa d'Universitats Residu Zero.

Beneficis:

Ambientals **Socials** **Econòmics**

Vigència de l'actuació: 2012 i següents

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 5.8

14. Impulsar l'intercanvi d'estudiants entre universitats catalanes en la realització d'accions de sostenibilitat

Breu descripció:

Impulsar l'intercanvi d'estudiants entre universitats catalanes en la realització d'accions de sostenibilitat (LE-8.14).

Línia estratègica: cooperació i voluntariat

Objectiu: promoure la col·laboració amb entitats i organismes que comparteixin interessos comuns en l'àmbit de la sostenibilitat.

Es vol fomentar la cooperació entre universitats catalanes en la realització d'accions de sostenibilitat, aprofitant l'experiència que cadascuna té en el desenvolupament de projectes de millora ambiental als campus des de diferents perspectives, impulsant un sistema d'intercanvi d'estudiants que participi en les accions d'execució del pla de sostenibilitat de cada universitat.

Fases:

- Contacte amb responsables de medi ambient de les universitats catalanes i explicació de la proposta.
- Contacte amb responsables d'ensenyaments per crear un banc de titulacions que participin del projecte.
- Realització de reunions amb els responsables de medi ambient de les universitats per acordar les condicions del programa d'intercanvi.
- Elaboració del conveni institucional, si s'escau.
- Definició dels projectes i accions de sostenibilitat emmarcades al Pla on participaran els estudiants d'altres universitats.
- Difusió del programa d'intercanvi entre docents i alumnat.
- Coordinació de l'activitat dels estudiants a les accions i projectes programats.

No es preveu contractació associada a aquesta acció, atès que l'organització del programa d'intercanvi es durà a terme amb recursos humans propis i l'activitat dels estudiants que hi participin no serà remunerada. El desenvolupament dels projectes i accions sí poden tenir costos associats que caldrà determinar en cada cas.

Indicadors de seguiment:

Nombre d'estudiants que participen al programa d'intercanvi.

Nombre d'accions de sostenibilitat realitzades amb la participació d'estudiants del programa d'intercanvi.

Beneficis:

Ambientals Socials Econòmics

Vigència de l'actuació: 2014 i següents

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 6.3

15. Afavorir la creació de càtedres d'empresa en temes de sostenibilitat

Breu descripció:

Afavorir la creació de càtedres d'empresa en temes de sostenibilitat (LE-10.23).

Línia estratègica: recerca en sostenibilitat.

Objectiu: promoure la relació universitat, societat i empresa en l'àmbit de la recerca en sostenibilitat i medi ambient.

Les càtedres d'empresa són instruments de col·laboració entre universitat i empreses patrocinadores que faciliten la creació d'espais de reflexió i recerca a l'entorn de temes d'interès per a les entitats privades que les financen. Els convenis que fan viables les càtedres d'empresa són durables (de 3 anys

com a mínim) i d'ampli abast, i permeten la realització d'activitats com ara jornades, tallers, cursos o projectes de recerca.

Fases:

- Acord institucional per al desenvolupament de càtedres d'empresa en sostenibilitat.
- Disseny d'elements de comunicació per a la difusió del projecte de càtedres d'empresa en sostenibilitat.
- Contacte amb les empreses amb interessos comuns en recerca en sostenibilitat identificades a l'acció.
- Establiment dels objectius i condicions de les càtedres que s'hagin concretat. Signatura del conveni.
- Nomenament dels Directors de les càtedres.
- Execució de les accions previstes al pla de la càtedra d'empresa.

Indicadors de seguiment:

Elaboració dels elements de comunicació per a la difusió del projecte de càtedres d'empresa en sostenibilitat.

Nombre de càtedres d'empresa en sostenibilitat creades.

Beneficis:

Ambientals **Socials** **Econòmics**

Vigència de l'actuació: 2015

Objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: 8.9

3. ALTRES DOCUMENTS ESTRATÈGICS

Relació de memòries, plans estratègics, plans d'acció i altres documents de l'organització.

http://www.sostenibilitatbcn.cat/attachments/article/88/Pla_Accio_UB.pdf

http://www.sostenibilitatbcn.cat/attachments/article/88/pla_sost_ub.pdf

<http://www.ub.edu/ossma/mediambient/PdS/documents/PdS-UB.pdf>

<http://www.ub.edu/plasostenibilitat/wp-content/uploads/2013/12/Memoria-PdS2013.pdf>